

BESLUT
2015-03-16

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 21 januari 2015

Saken

Studietakt

Nämndens beslut

Nämnden finner att NN:s studier vid komvux inte ska tas med i bestämningen av vad som utgör en studieperiod. Det ankommer på CSN att pröva ärendet med denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN sökte och beviljades heltidsstudiemedel för studier på natur-vetenskaplig/teknisk bastermin under tiden den 1 september 2014 – den 18 januari 2015 och den 19 januari – den 7 juni 2015, dvs. vecka 36 – 3 och 4 – 23.

Efter det att NN meddelat att han avbrutit en kurs i kemi om 7,5 poäng beslutade CSN att han hade rätt till heltidsstudiemedel under vecka 36 – 43, deltidsstudiemedel för studier om 75 procent av heltid under vecka 44 – 3 samt heltidsstudiemedel under vecka 4 – 23.

Det kom därefter till CSN:s kännedom att NN därutöver skulle läsa 300 poäng vid NTI-skolan (komvux) under tiden den 5 januari – den 17 april 2015. Med anledning av de nya uppgifterna beslutade CSN att NN hade rätt till heltidsstudiemedel under vecka 36 – 43 och deltidsstudiemedel för studier om 75 procent under vecka 44 – 23. CSN uppgav i beslutet att NN inte hade rätt till studiemedel för sina studier på komvux, eftersom han är för ung, men att studierna på komvux ändå påverkade studieomfattningen, varför han inte kunde beviljas heltidsstudiemedel för tiden efter det att han avbröt kursen i kemi. CSN beslutade även att studiemedel som utbetalats med för högt belopp för vecka 4 – 8 skulle avräknas mot kommande utbetalningar av studiemedel.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak att det är fullt förståeligt att han får studiemedel för studier om 75 procent av heltid för resterande del av höstterminen efter det att han avbröt kursen i kemi, men att det är orimligt att han får mindre studiemedel under vårterminen, trots att han läser med en studieomfattning om 200 procent.

På nämndens begäran inkom CSN med ett yttrande. CSN hänvisade inledningsvis till 3 kap. 3 – 5 §§ CSNFS 2001:1 och anförde bland annat följande. En studieperiod är, enligt CSN:s definition, den tidsperiod som kurser eller paket av kurser pågår. Kurser som ligger efter varandra, utan uppehåll emellan, eller som överlappar varandra utgör tillsammans således en studieperiod. En och samma studieperiod kan omfatta studier på olika nivåer, inom olika skolformer, vid olika utbildningsanordnare eller inom olika utbildningar. Vid bestämning av vad som utgör en studieperiod i ett ärende ska hänsyn tas till samtliga studiestödsberättigande studier som den studerande bedriver oavbrutet. Studier som i sig inte är studiemedelsberättigande ska inte räknas med vid bestämningen av studieperioden. Sådana studier som skulle kunna medföra rätt till studiemedel, men som för en enskild student inte gör det, exempelvis på grund av att veckorna är slut för den aktuella nivå eller att den studerande är yngre än 20 år, ska däremot medräknas vid bestämningen av studieperioden. Av betydelse är således huruvida studierna *i sig* är studiemedelsberättigande, inte huruvida de är studiemedelsberättigande för den enskilde studenten. Vid beräkning av studietakt är det dock endast de studier som faktiskt ger rätt till studiemedel för den enskilde studenten som ska räknas med. Studierna på NTI-skolan är studiemedelsberättigande i sig även om de, i detta fall, inte ger rätt till studiemedel för NN, på grund av hans ålder. Studierna på NTI-skolan medför därför att höstterminen 2014 och vårterminen 2015 ska ses som en och samma studieperiod. Eftersom det rör sig om samma studieperiod beräknas studietakten i enlighet med 3 kap. 5 § CSNFS 2001:1. I det aktuella fallet innebär det att man beräknar studietakten utifrån hela studieperioden, men enbart avseende studierna på basåret eftersom studierna på NTI-skolan inte är studiemedelsberättigande för NN. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har kommit in med synpunkter i anledning av CSN:s yttrande.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 2 § studiestödslagen (1999:1395) anges följande. Studiemedel får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Vidare anges att studiemedel får lämnas även till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som avses i 2 kap. 2 §. I sådana fall får dock studiemedel lämnas tidigast från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år, om inte något annat följer av bestämmelser som regeringen meddelar.

I 2 kap. 2 § studiestödslagen anges bl.a. följande. Studiehjälp får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Av 3 kap. 11 § studiestödslagen framgår följande. Studiemedel får lämnas med ett belopp som för varje vecka då den studerande har rätt till studiemedel utgör

1. 5,07 % av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
2. 3,80 % av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 % men mindre än 100 % av heltid, och
3. 2,54 % av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 % men mindre än 75 % av heltid.

Enlig 3 kap. 25 § studiestödslagen får studiemedel inte lämnas eller tas emot för den tid för vilken det lämnas studiehjälp enligt 2 kap.

I bilagan till studiestödsförordningen (2000:655) anges följande avseende åldergränser. I avdelning A anges de läroanstalter och utbildningar vid vilka studiestöd kan lämnas i form av

- studiehjälp till och med det första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år (jfr 2 kap. 1 §), eller
- studiemedel från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år (jfr 3 kap. 1 och 2 §§).

Studiemedel får dock lämnas även före 20 års ålder för de utbildningar som enligt förordningen (2013:871) om statligt stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar har förklarats berättiga till studiestöd enligt avdelning A 2 samt för de utbildningar som anges i avdelning A 3 (jfr 3 kap. 2 §).

Kommunal vuxenutbildning, utom uppdragsutbildning finns upptagen i bilaga A1.

Statliga universitet och högskolor, utbildning enligt förordningen (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor finns upptagen i bilaga A3.

I 1 kap. CSNFS 2001:1 ges följande definition på begreppet studieperiod; den tidsperiod, t.ex. en termin, som kurser eller paket av kurser pågår.

Av 3 kap. 3 § CSNFS 2001:1 framgår följande. För utbildningsformer där det inte är reglerat vad som är att anse som studier på helrespektive deltid ska läroanstalten meddela studietakten till CSN. För övriga utbildningar beräknas studietakten genom att studieomfattningen under en hel studieperiod ställs i relation till antalet veckor under samma tidsperiod. Om studier bedrivs vid olika utbildningar samtidigt (parallella studier), görs motsvarande beräkning av studietakten genom att den sammanlagda studieomfattningen ställs i relation till den totala studieperiodens längd.

Av 3 kap. 4 § CSNFS 2001:1 framgår följande. Om studierna bedrivs med olika studietakt under skilda delar av en studieperiod, lämnas studiemedel utifrån den genomsnittliga studietakten. Studiemedel kan dock lämnas för olika studietakt under skilda delar av en studieperiod, om

1. den studerande begär det, och
2. det gäller klart avgränsningsbara utbildningsavsnitt med olika studietakt.

Av 3 kap. 5 § CSNFS 2001:1 framgår följande. Om en studerande avbryter studierna i en kurs, lämnas studiemedel för tiden efter avbrottet med hänsyn till den för övriga kurser genomsnittliga studietakten för hela studieperioden.

Nämndens bedömning

Frågan i ärendet är om de studier om 300 poäng som NN bedriver på komvux ska räknas med vid bestämningen av vad som utgör en studieperiod, med hänsyn till att han, på grund av sin låga ålder, inte är berättigad till studiemedel för dessa studier.

Som redovisats ovan definieras begreppet studieperiod som den tidsperiod, t.ex. en termin, som kurser eller paket av kurser pågår. Av ordalydelsen av definitionen framgår inte vilken typ av kurser som avses, det vill säga om det är enbart kurser som berättigar till studiestöd eller om alla typer av kurser eller utbildningar ska ingå vid bestämningen av en studieperiod. Det framgår således inte om det avgörande vid bestämningen av studieperioden är om studierna *i sig* är studiemedelsberättigade eller om studierna ska vara studiemedelsberättigade för den enskilde studenten.

Till skillnad från CSN finner nämnden att det därför saknas grund för att tolka begreppet på så sätt att det är tillräckligt att studierna *i sig* är studiemedelsberättigade. Istället bör, enligt nämndens mening, begreppet tolkas på så sätt att studierna ska vara studiemedelsberättigade för den enskilde för att beaktas vid bestämningen av studentens studieperiod.

Mot denna bakgrund finner nämnden att NN:s studier vid komvux inte ska tas med vid bestämningen av vad som utgör en studieperiod. Överklagandet ska således bifallas. Det ankommer på CSN att pröva ärendet med denna förutsättning.

Monika Vestin

Cecilia Hedenström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Anita Enocksson, vice ordförande, Monika Vestin, biträdande direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman.

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN

Kopia till CSN, Rättsavdelningen